

Minnesanteckningar från FoU Valfärds dialogkonferens 15 februari 2016

Plats: Ersta konferens, Stockholm

Deltagare: 50 personer från 23 FoU-enheter

- Ordförande i FoU Valfärds styrelse, *Susanne Holmsten*, hälsade välkommen och reflekterade kring FoU-enheternas roll och betydelse för en kunskapsbaserad socialtjänst

- *Marie Ernestad*, FoU Valfärd, Västerbotten, presenterade en historik över SKL:s satsningar på en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten (istället för Anna Lilja Qvarlander från SKL, som var sjuk)

- TEMA: I de nationella överenskommelsernas spår:

SKL:s satsningar har påverkat FoU-enheterna på olika sätt. Vissa har växt; andra har lagts ned. Särskilt inom äldreområdet har en stark nationell styrning skett, med prestationsbaserade medel kopplade till nationellt fastställda mått på kvalitet. En gemensam utmaning för FoU-enheterna har varit att värna kritisk granskning och reflektion.

Daniel Örnberg och *Åsa Bygdeson*, FoU Valfärd i Västerbotten, belyste hur FoU kan ge stöd i att ta hand om den stora mängd data som SKL:s satsningar resulterat i, särskilt på äldresidan. FoU kan vägleda kommunerna i att tydliggöra målen för verksamheternas kvalitet, och vilka indikatorer som är relevanta att följa. Särskilt de mindre kommunerna behöver detta stöd.

Från gruppdiskussionerna:

- På IFO-sidan finns inte lika mycket data /kvantitativa indikatorer på kvalitet som inom äldreområdet. Brist att man ej använder ASI-data för verksamhetsutveckling.
- Varför problematiserar man inte mer inom äldreområdet kring vad mätbara mått egentligen kan säga om kvalitén på socialt arbete, som man gör inom IFO?
- Viktigt att FoU granskar vad de kvantitativa måtten (t ex Öppna jämförelser) kan säga om kvalitén, och även föra in kvalitativa perspektiv
- FoU kan behöva stödja den lokala nivån i att "återerövra analysförmågan", när den nationella styrningen mot vissa kvalitetsmått avtar
- Viktigt att stötta enhetscheferna i att få fram och tolka resultat – för de är mitt emellan "bottom" och "up"
- Viktigt att fråga brukaren "Vad vill du berätta för oss..." så att inte bara professionen styr frågeområdena
- Stöd till verksamheten att prioritera och sortera i alla mätningarna och hålla ihop delar som anspelar på varandra. (GR) Vem efterfrågar mätningarna-> analyseras datan och resultaten

av dem, eller är det mer för att bocka av att det är mätt? Statliga mätningar har på vissa ställen lett till detaljstyrning istället för kunskapsstyrning.

- Barnområdet- saknar data att analysera och jobba med till motsats på äldreområdet
- Västernorrlands modellen- (verkar vara ett välkänt begrepp och modell, som används lite spritt i landet)
- Riskerar verksamheten att ägna sig mer åt administrativa mätningar istället för den faktiska verksamheten? - FoU kan spela roll och vara behjälpliga, stödja att hitta rätt bland alla mätningar och stöd i olika metoder att mäta och analysera. Proaktivt arbete för FoU redan i början.

- TEMA: FoU och kommunikation.

- Åsa Hedberg Rundgren, FoU Nordost, inledde med att be oss reflektera kring: "Vad har FoU för målgrupper? Hur sprider vi vår kunskap, och till vilka? Hur kan/bör/ska FoU synas i samhällsdebatten?"

Vi konstaterar att de flesta FoU-enheter inte ser allmänheten som en målgrupp. Professionen är den primära målgruppen, och många ser även de förtroendevalda som en viktig målgrupp liksom brukarnas intresseorganisationer. Enstaka FoU-enheter använder sig av sociala medier. En enhet har skrivit debattartiklar.

Från gruppdiskussionerna:

- Även om professionen är FoU:s främsta målgrupp bör brukare vara en naturlig målgrupp att inkludera i arbetet eftersom brukarperspektivet är ett viktigt komplement till professionens perspektiv när det gäller utveckling av verksamheterna.
- FoU-enheterna borde vara mer aktiva i den socialpolitiska debatten
- Vi borde tydliggöra en "extern påverkansagenda" – vilka frågor vi kan driva gemensamt. T ex granska i vilken mån satsningar från nationellt håll är kunskapsbaserade
- Komplicerat att vara del av debatten med tanke på att FoU-enheterna oftast är finansierade av flera olika huvudmän – i vems namn ska man skriva?
- Kanske kan alla FoU-enheter gå samman och skriva debattartiklar?
- Från FoU borde vi oftare lyfta goda exempel från verksamheterna, t ex i artiklar
- FoU kan stötta socialarbetare i att skriva debattartiklar
- Viktigare att diskutera vad FoU-enheterna kan göra tillsammans för att påverka samt synliggöra FoU, än att ge bidrag till enskilda enheter för att skriva debattartiklar (ett förslag som styrelsen lyft)
- Målgrupper: ledning och personal

- TEMA: Delaktighet och brukarmedverkan.

Marianne Paunia, FoU Nordost, se även PP-presentation
Hur ser det ut därute är en viktig första fråga.

Gemensam ansökan
Fokusgrupper med redan etablerade lokala grupper

Kristina Bromark, FoU Stöd Regionförbundet Uppsala län

Gett ut rapport

Uppdrag att förstärka modeller för ökad brukarmedverkan inom LSS.

Först jobba med att hjälpa brukare att ta mer plats. Detta gör att man i ett senare skede kan ta sig an olika frågor.

“Sanktionerat motstånd” avhandling av Erik Eriksson.

Alla tycker brukarmedverkan är viktigt men vad är det?

Många modeller men hur jobbar vi med dessa på ett systematsikt sätt? Vad gör vi med det vi får ut av dessa modeller?

Mer kunskap, utjämna makten, arenor för möten, involvera alla nivåer

Från gruppdiskussionerna:

- FoU-stöd vid Regionförbundet Uppsala län har erfarenhet av ett långvarigt och systematiskt arbete kring brukarinflytande bl a genom brukarstyrda brukarrevisioner – utbildning och handledning av revisorer. Det handlar mer om ett synsätt och ett ställningstagande till att involvera brukare än om speciella metoder.
- Brukardelaktighet måste få ta tid – att skapa förtroende kräver att man möts och skapar ömsesidigt förtroende för varandra. Detta skapar även förutsättningar att hitta gemensamma frågor att arbeta tillsammans med.
- Brukarmedverkan i den vardagliga praktiken är viktig (inte enbart brukarråd etc)
- Definition av vad brukarmedverkan är, är olika. FoUs roll att vara stöd till verksamheten att tydliggöra
- Brukarrevision- fråga dem vad de vill att vi ska fråga om i brukarmedverkan/inflytande

- TEMA: Samarbeten mellan FoU-miljöer.

Karin Tillberg Mattsson, FoU Välfärd Region Gävleborg, inledde med att be oss reflektera kring: Hur samarbetar vi idag? Varför ska vi samarbeta? Inom vilka områden skulle vi kunna utveckla samarbetet?

Cecilia Bokenstrand

Parenting young children, modell hämtad från Australien, fyra FoU-miljöer i samverkan för att anpassa till Sverige. www.pyc.se

Utvecklingsprojekt i nära samarbete med forskning

De fyra FoU-miljöerna tar en gemensam risk/ ansvar med uppdelning av olika delar. Inte alltid enkelt att samarbeta på detta sätt. Även aktuellt att behöva varumärkesskyddade modellen.

Från gruppdiskussionerna:

- Det handlar mycket om tillfälligheter om och när samarbete uppstår, och om personkemi – man träffar personer där det klickar. Många FoU-enheter ingår i någon eller flera samarbeten

med andra; det kan vara utifrån geografisk närhet, eller nätverk/grupper som uppstått ur t ex en SKL-satsning.

- Samarbete kring utvärdering av kommunaliseringen av hemsjukvård är ett exempel på samarbete och nätverk mellan FoU-miljöer.
- Skulle man kunna skapa FoU-nätverk för temat ensamkommande barn?
- Tematiska dialoger bra. Webbaserad arena för FoU. Kunna bidra och dela arbetsmodeller osv. kring brukarinflytande, anhörigstöd mm.
- En enkel ProjectPlace-liknande dialogfunktion där man kasta ut förfrågningar. På så sätt kan man lätt få en överblick över vad andra gör, tips och uppslag. Gärna en enkel funktion med mailadresser till hela FoU-nätverket.
- Dela med oss av lyckade upplägg på kurser och seminarier så slipper vi kanske en del missar och sparar arbete. Även bjuda in varandra när det är möjligt.
- Hur skydda och möjliggöra spridning av metoder som utvecklats i FoU-miljöer? Likaså att de säkerställs så att de kan utvärderas av forskare.
- Skulle vi kunna använda samma underlag i exempelvis olika utvärderingar för att kunna få ett större och jämförbart underlag
- Hur ser förhållningssätten ut i våra respektive FoU-miljö? Hur efterfrågar och söker vi varandras erfarenheter, kunskap och rapporter?
- Nationella hemsidan- varje medlem behöver bli bättre på att lägga in material och använda hemsidan. Svårt att hitta via sökmotorn, Nätverk

NSK-S

Elisabeth Beijer, se även pp

SKL och Socialstyrelsen drev på utifrån att skapa NSK-S. NSK fungerat väl inom hälso- o sjukvård. Kommunrepresentanter är med hela dagen, myndighetsrepresentanter är med på eftermiddagen. Visat sig vara vissa svårigheter för resp socialchef att hitta utrymme att bära med sig budskapet till/från sitt län.

Förbättringsarbete

Kommer att drivas från SVID (svensk industrideSIGN)

Fjärde steget

Styrning med kunskap

Mer samordnat. Kunskapsrådet.

Paketera kunskap på ett bättre sätt.

Övrigt

Regionförbundet Uppsala län inbjuder den 28 april till en halvdag med föreläsningar om kunskapsanvändning och kvalitetsutveckling inom området för socialtjänst

Inbjudan finns på Regionförbundet i Uppsala läns hemsida

<http://www.regionuppsala.se/kalender-start/integration-of-knowledge-into-practice>

FoU Välfärds årliga konferens arrangeras 2016 av FoU Centrum och PUFF i Norrköping den 8-9 september 2016!

En påminnelse om att skicka in exempel på nordiska samarbeten.

Antecknade gjorde Mats Wennstig och Karin Tillberg Mattsson